İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.
TAKASBANK ÖDÜNÇ PAY PİYASASI YÖNERGESİ
BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1-

(1) Bu Yönerge'nin amacı, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. nezdinde faaliyet gösteren ve Takasbank'ın Merkezi Karşı Taraf olarak hizmet verdiği Ödünç Pay Piyasası'nın işleyişine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2-

(1) Takasbank Ödünç Pay Piyasası işlemleri bu Yönerge kapsamındadır. Bu Yönergede düzenlenmeyen hususlarda İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği hükümleri geçerlidir.

Dayanak

MADDE 3-

(1) Bu Yönerge, 30/12/2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 77 ve 78 inci maddeleri ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun ilgili Tebliği ve İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği ve İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş Merkezi Takas Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4-

(1) Bu Yönerge'de geçen;

a) **Açık teklif yöntemi:** Takasbank'ın bir işlemin eşleştiği anda piyasa katılımcıları arasına girerek alıcıya karşı satıcı ve satıcıya karşı ise alıcı konumuna geçmesini,
b) **Borsa:** Borsa İstanbul Anonim Şirketi'ni,
c) **Bulunması gereken teminat tutarı:** ÖPP'de alınan pozisyonlar dolayısıyla herhangi bir temerrüdün ortaya çıkması halinde potansiyel risklere karşı talep edilen başlangıç teminatı ile ilgili pozisyonların işlem fiyatları ile cari fiyatlar kullanılarak elde edilen piyasa değerleri arasındaki farkı yansıtan değişim teminatı toplamını,
ç) **Değerlenmiş teminat tutarı:** Toplam yatırılmış teminatın teminat değerleme katsayıları, grup limitleri ve alt grup limitleri uygulaması sonucu hesaplanan tutarı,
d) **Genel Müdür:** Takasbank Genel Müdürü'nü,
e) **İşlem Komisyonu:** ÖPP'de gerçekleşen işlemler nedeniyle, işlemin vade sonunda ödünç veren üyeye ödenmesi, ödünç alan üyeden ise tahsil edilmesi gereken ve Prosedürde belirlenen usul çerçevesinde hesaplanan tutarı,
f) **Kanun:** 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nu,
g) **Kurul:** Sermaye Piyasası Kurulu'nu,
ğ) **MKK:** Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi'ni,
h) **MKT Yönetmeliği:** 14/08/2013 tarihli ve 28735 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği'ni

ı) **MTK Yönetmeliği:** 18/07/2013 tarihli ve 28711 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Takas Yönetmeliği'ni

i) **Müşteri:** Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca ödünç işlemi gerçekleştiren üyelerin gerçek ve tüzel kişi müşterileri ile yatırım fonlarını,

j) **Ödünce Konu Kıymet:** Sermaye Piyasası Kurulu ve Borsa tarafından kredili işlem ve açığa satışa konu edilebilecekleri belirlenenler arasından Takasbank tarafından seçilen, ÖPP'de işlem görecek pay ve borsa yatırım fonu katılma belgelerini,

k) **Ödünç Pay Piyasası (ÖPP):** Takasbank tarafından belirlenen tür, miktar ve dönemlerde teminat göstererek ödünce konu kıymet ödünç almak veya vermek isteyen Aracı Kurum, Banka ve Sermaye Piyasası mevzuatı uyarınca bu piyasada işlem yapabilecek kuruluşlar ile bunların müşterilerinin talep ve tekliflerinin karşılaşmasını sağlayan, Takasbank tarafından kurulan ve işletilen piyasayı,

l) **Piyasa Değeri:** Ödünce konu kıymetin, ödünç işleminden bir önceki Borsa seansında oluşan ağırlıklı ortalama fiyatı ile işleme konu kıymet adedinin çarpımı sonucu bulunan tutarını,

m) **Prosedür:** Bu Yönerge esas alınarak hazırlanan; ÖPP'nin işleyiş ve uygulamalarına ilişkin usul ve esasları içeren ve Genel Müdür tarafından onaylanan "Ödünç Pay Piyasası Uygulama Esasları Prosedürü"nü,

n) **Riske maruz değer:** Elde tutulan bir portföy ya da varlık değerinin, faiz oranlarında, döviz kurlarında, emtia ve pay fiyatlarındaki dalgalanmalar nedeniyle meydana gelebilecek değişiklikler sonucunda maruz kalabileceği en yüksek zararı, belli bir dönem dahilinde ve belli bir olasılık seviyesinde ifade eden ve genel kabul görmüş sayısal yöntemlerle tahmin edilen değeri,

o) **Takasbank:** İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi'ni,

ö) **Tebliğ:** Kurul'un ödünç alma ve verme işlemlerini düzenleyen ilgili Tebliğ'ini,

p) **Temsilci:** Aracı Kurum, Bankalar ve mevzuat uyarınca kabul edilebilecek kuruluşların ÖPP'de işlem yapmak üzere yetkilendirdikleri kişileri,

r) **Üye:** Aracı Kurumlar, Bankalar ve sermaye piyasası mevzuatı uyarınca bu piyasada işlem yapabilecek kuruluşları,

s) **Yönetim Kurulu:** Takasbank Yönetim Kurulu'nu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Üyeliğe İlişkin Esaslar

Üyelik

MADDE 5-

(1) Bu Yönerge'nin 6 ncı maddesinde belirlenen şartları sağlayan kuruluşlar, Takasbank tarafından yetkilendirilmeleri koşuluyla ÖPP üyesi olabilirler.

(2) ÖPP'ye üye olma hakkını haiz olanlar MKT Yönetmeliğinin 8 inci maddesi 1 inci fıkrası uyarınca ÖPP'de doğrudan MKT üyesidir.

Üyelik şartları

MADDE 6-

(1) Üyelik için MKT Yönetmeliği'nin 7 nci maddesindeki şartlara ilaveten aşağıdaki koşulların da sağlanmış olması gerekir:

a) İlgili mevzuat uyarınca ödünç işlemi yapmaya imkan veren sermaye piyasası faaliyeti izni alınmış olması,
b) Üyenin özkaynaklarının 10.000.000-TL'sından az olmaması,
c) Piyasadan ödünç almak isteyen üyelerin Yönetim Kurullarınca; bilgi işlem, risk yönetimi, iç kontrol ve iç denetim sistemleri ile ilgili Takasbank tarafından belirlenen örneğe uygun beyannameyi onaylayarak ibraz etmiş olmaları,

(2) Takasbank, ÖPP işlemleri ile ilgili olarak Üyenin bilgi işlem, risk yönetimi, iç kontrol ve iç denetim sistemlerinde arayacağı asgari kriterleri çıkaracağı bir prosedürle belirlemeye, aranan kriterleri karşılayamayan kuruluşlara uyum için süre vermeye, taahhüt almaya ve kriterlerin sağlanıp sağlanmadığını incelemeye yetkilidir.

(3) Yönetim Kurulu, birinci fıkranın (b) bendinde yer alan asgari özkaynak tutarını ilgili sermaye piyasası düzenlemeleri ve piyasa şartlarını dikkate alarak artırmaya veya eski düzeyine kadar indirmeye yetkilidir.

Üyelerin yükümlülükleri

MADDE 7-

(1) Üyeler, MKT Yönetmeliği'nin 12 nci maddesindeki yükümlülüklere ek olarak;
a) Takasbank tarafından bu Yönerge ve Prosedür ile ÖPP işlemleri için belirlenmiş ilke ve kurallara uygun hareket etmek,
b) Ödünce konu kıymeti teslim etmek, işlem komisyonu ve Takasbank komisyonu ödemek,
c) Temsilcilerini ve bunlarla ilgili güncellemeleri Takasbank'a iletmek ve Takasbank tarafından istenen bilgi ve belgeleri süresi içinde bildirmek ve/veya göndermek, zorundadırlar.

Üye işlem faaliyetlerinin kısıtlanması

MADDE 8-

(1) Üyelerin ÖPP faaliyetleri, aşağıdaki durumlarda Takasbank tarafından kısıtlanabilir.
a) MTK Yönetmeliğinin 13 üncü maddesi uyarınca, takas hizmeti verilen piyasa veya sermaye piyasası araçlarında faaliyetlerinin durdurulması veya üyelikten çıkarılması,
b) MKT Yönetmeliğinin 14 üncü maddesi 2 nci fıkrası uyarınca, merkezi karşı taraf hizmeti verilen sermaye piyasası aracında veya piyasalarda faaliyetlerinin kısıtlanması,
c) Bu Yönerge, Prosedür ve Takasbank ile üye arasında işlemlere başlamadan önce imzalanması gereken Ödünç Pay Piyasası Sözleşmesi'nde belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi,
ç) Üye ile ilgili; protesto, haciz, ihtiyati tedbir gibi olumsuzluklar tespit edilmesi, faaliyetlerinin geçici veya sürekli olarak durdurulması, ilgili faaliyet yetki belgesinin iptali, herhangi bir nedenle sermaye piyasası araçları ile ilgili işlem yapmasının yasaklanması, haklarında tedrici tasfiye ya da iflas kararı verilmiş olması veya olumsuz istihbarat alınması,
d) Takasbank tarafından periyodik olarak yapılan; istihbarat, mali tahlil ve/veya derecelendirme çalışması sonucu Üye'nin kredi değerliliğinin olmadığının veya azaldığının tespit edilmesi,

(2) Üyeler portföy veya müşterilerinin;
a) ÖPP'de kıymet temerrüdünde olmaları halinde veya haklarında işlem yasağı ve benzeri kısıtlamaların bulunması durumlarında bahse konu hesaplar adına ÖPP'de işlem yapamazlar.
b) Teminat tamamlama çağrısı durumunda olmaları halinde Prosedür'de belirlenen esaslar çerçevesinde işlem yapıp yapmama durumları belirlenir.

(3) Bu maddede yazılı durumlardan birinin ortaya çıkması halinde Takasbank, üyenin ÖPP'ye olan mevcut yükümlülüklerinin kısmen veya tamamen tasfiye edilmesini kararlaştırabilir. Takasbank tarafından bu doğrultuda karar verilmesi halinde Üyenin yükümlülükleri, bu Yönerge'nin 32 nci maddesi çerçevesinde muaccel hale gelir ve aynı madde çerçevesinde tasfiye edilir.

(4) Üyenin faaliyetlerinin bu maddenin birinci fıkrasının; (a), (b), (ç) ve (d) bendlerinde yer alan hususlar nedeniyle kısıtlanması halinde durum, ertesi iş günü Kurul'a bildirilir. Üyenin faaliyetlerinin bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kısıtlanması durumunda ise, kısıtlamanın 1 iş gününü aşması halinde Kurul'a Takasbank tarafından bildirimde bulunulur.

Üyeliğin sona ermesi

MADDE 9-

(1) MKT üyeliği,

a) Bu Yönerge ve ilgili diğer düzenlemelerde belirlenen MKT üyeliği şartlarından herhangi birinin kaybedildiğinin Takasbank tarafından tespit edilmesi,
b) Bu Yönerge veya ilgili diğer düzenlemelerde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmemesi nedeniyle MKT sisteminin güvenli ve kesintisiz işlemesini tehlikeye düşürecek önemli nitelikte risklerin ortaya çıktığının Takasbank tarafından tespit edilmesi,
c) MKT Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümleri çerçevesinde faaliyetleri kısıtlanan MKT üyelerinin aynı maddenin altıncı fıkrası ile kendilerine verilen azami altı aylık süre içinde ilgili yükümlülüklerini yerine getirmemiş olması,
ç) MKT üyesinin kendisinin talep etmesi, hallerinde Yönetim Kurulu kararı ile sona erdirilebilir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi çerçevesinde MKT üyeliğini sona erdirmek isteyenler, durumu Takasbank'a yazılı olarak bildirir. Şu kadar ki, MKT üyeliğini sona erdirmek isteyen ilgili üyenin Yönerge ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamındaki tüm yükümlülüklerini yerine getirmiş olması şarttır. Bu hallerde Yönetim Kurulu, MKT üyeliğini sona erdirmeye izin verebilir. Üyelikten ayrılma talebinin yönerge ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamındaki tüm yükümlülükler yerine getirilmeden yapılması halinde üyeye bu yükümlülüklerini tamamlaması için, talebi bildirdiği tarihten itibaren 30 günlük süre verilir. Verilen süre içerisinde yükümlülüklerini yerine getiren üye durumu yazılı olarak Takasbank'a bildirir, bildirim sonrası gerçekleşecek ilk Yönetim Kurulu toplantısında Üyenin ayrılma talebi ele alınır. 30 günlük süre içerisinde yükümlülüklerini tamamıyla yerine getirmeyen üyeler ancak tüm pozisyon ve yükümlülüklerini kapattıktan sonra üyelikten çıkmak için tekrar başvuruda bulunabilir.
(3) Takasbank, bir MKT üyesinin üyeliğini sona erdirirken Borsa'nın görüşünü alır.
(4) Takasbank, MKT üyeliği sona erdirilenlerin, takasını gerçekleştirdiği işlemci kuruluşlara ait işlemlerin düzenli ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini teminen, ilgili işlemci kuruluşlara ve onların müşterilerine ait pozisyonların başka bir genel MKT üyesine devri de dâhil olmak üzere gerekli tüm tedbirleri almaya yetkilidir.
(5) MKT üyeliğinin sona erdirilmesi durumunda dâhi, üyeliğin sona erdirilmesine ilişkin Yönetim Kurulu kararı tarihine kadar yapılmış işlemlerle ilgili söz konusu kuruluşun Takasbank'a karşı bu Yönergeve ilgili diğer düzenlemeler kapsamındaki yükümlülükleri devam eder.
(6) MKT üyeliği sona erdirilen üye hakkında; Kurul, ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili piyasa yöneticisinin ivedilikle bilgilendirilmesi zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ÖPP'nin Çalışma Esasları

Takasbank'ın konumu

MADDE 10-

(1) Takasbank, bu Yönerge ve bu Yönerge çerçevesinde yayımlanacak Prosedür uyarınca;
   a) ÖPP'yi işleten kurumdur. Piyasa emir ve işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Prosedür'de belirlenir.
   b) ÖPP işlemlerinde açık teklif yöntemi ile merkezi karşı taraftır. Ödünç verene karşı ödünç alan, ödünç alana karşı ödünç veren konumundadır.

(2) Üyelerin müşterileri için yaptıkları ödünç alma ve verme işlemleri nedeniyle oluşan yükümlülüklerin yerine getirilmesinde Takasbank'ın muhatabı üyedir. Üyelerin müşterilerine karşı olan yükümlülüklerinden Takasbank sorumlu tutulamaz.
(3) Açık teklif yönteminde Takasbank'ın işlemin taraflarına karşı olan yükümlülüğü, üyelerinden gelen ödünç alma ve verme emirlerinin eşleştiği anda başlayıp, yükümlülüklerin tasfiyesiyle son bulur.
(4) Takasbank, ödünç işleminin vadesinde, ödünç işlemine konu kıymetleri ödünç verene iade etmek ve iade tarihine kadar geçecek süre için işlem komisyonu ödemekle yükümlüdür. Menkul kıymetin iadesinin mümkün olamaması halinde, Prosedür'de belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan nakit karşılığı Üyeye ödenir.
(5) Ödünç alan üyenin Takasbank'a karşı yükümlülüğü ise işlemin vadesinde menkul kıymeti geri vermek ve vade tarihine kadar geçecek süre için işlem komisyonunu ödemektir. Takasbank, ödünç alan Üyenin yükümlülüğünü bu fıkra çerçevesinde yerine getirmesi halinde, işlem konusu teminatları Üye ile imzalamış olduğu sözleşme hükümleri çerçevesinde ve üyenin talebi doğrultusunda iade eder.
(6) Ödünç alan ve veren üyelerin bu Yönerge ile belirlenen diğer hak ve yükümlülükleri saklıdır.
(7) Prosedürde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, işlemin taraflarının iradelerini mutabakatla değiştirmeleri ya da teknik sebeplerle, emir eşleşmesi sonrasında iptal edilen işlemlerde, Takasbank MKT sıfatıyla herhangi bir taahhüt altına girmemiş sayılır ve ayrıca bir işleme gerek kalmaksızın emir eşleşmesi anından itibaren MKT pozisyonundan otomatik olarak düşer.

ÖPP'nin işleyiş esasları

MADDE 11-

(1) ÖPP'de ödünç alma ve verme emirleri üye tarafından portföy, müşteri, yatırım fon ve yatırım ortaklığı bazında verilir.
(2) MKT Yönetmeliğinin beşinci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca Üyenin portföy, müşteri, yatırım fon ve ortaklıkları kodu ile ileterek yapmış olduğu işlemler üyenin Takasbank nezdindeki hesaplarında ayrı ayrı izlenir.
(3) Emir ve işlemlerde; valör, vade, saat, emir iletimi, gerçekleşmesi, değiştirilmesi, iptali, düzeltilmesi, emir türleri, temsilciler ve tutarlara ilişkin usul ve esaslar Prosedürde belirlenir.

Limitler ve işlem sınırları

MADDE 12-

(1) Takasbank üyelere "ÖPP limiti" tahsis eder. Sözkonusu limit Takasbank'ın taahhüdü değildir.
(2) Takasbank tarafından belirlenen "ÖPP limiti" gizlidir ve ilgili üyelere yazılı olarak duyurulur. Takasbank, üyelere tahsis edilen ÖPP limitinde değişiklik yapma hakkına sahiptir.
(3) Ödünç talep eden üye; kendi portföyü ve müşterileri için değerlenmiş teminatları ve Takasbank tarafından belirlenen limitler dahilinde ödünç alabilir.
(4) Emir girişi sırasında Üyenin yaptığı tüm ödünç alma işlemlerinin piyasa değeri toplamı belirlenen ÖPP limitini aşamaz. Fiyat değişiklikleri risk tutarının limiti aşmasına sebep olabilir.
(5) Ödünç verenler için limit şartı yoktur.

(6) Kredili işlem ve açığa satışa konu edilebilecek kıymetler arasından çıkarılan pay ve borsa yatırım fonu katılma belgeleri, açığa satış ve kredili menkul kıymet işlemlerine konu edildikleri son tarihin takas süresi sonundan itibaren Ödünce Konu Kıymetler içerisinden çıkartılır.
(7) Takasbank; piyasa, üye ve hesap bazında ödünce konu olabilecek kıymetlerde sınırlamalar yapmaya yetkilidir. Buna ilişkin uygulama esasları Prosedür'de belirlenir
(8) Her bir emrin maksimum piyasa değeri, Borsa spot piyasada belirlenen maksimum işlem değeri sınırını geçmemek kaydıyla Prosedür'de belirlenir.

Ayrıştırma

MADDE 13-

(1) ÖPP'de müşteri pozisyon ve teminatları, üyeye bağlı olarak her bir müşteri adına münhasıran açılan tekil pozisyon ve teminat hesaplarında ve üyenin kendi portföy ve teminatlarından ayrı şekilde izlenir. Takasbank tarafından merkezi karşı taraf kapsamında gerçekleştirilen işlemlerde tekil müşteri pozisyonları ile ilişkilendirilen teminat hesaplarındaki teminatların müşterilere ait olduğu kabul edilir.
(2) Üyelerin kendi portföylerine ait pozisyon ve teminatlar, münhasıran üyeler için açılacak tekil pozisyon hesapları ve ilişkili teminat hesaplarında izlenir.

Taşınabilirlik

MADDE 14-

(1) Tekil hesaplarda izlenen pozisyon ve ilişkili teminatların taşınmasında MKT Yönetmeliğinin 26 ıncı maddesindeki usul ve esaslar uygulanır. Teminat açığı sebebiyle taşınamayan veya pozisyonların tasfiyesi sonrasında teminat açığı oluşan hesaplar bu Yönergenin Altıncı Bölümü'ndeki esaslar dahilinde tasfiyeye tabi tutulabilir. Devralacak bir üye bulunamaması sebebiyle taşınamayan hesaplardaki pozisyonların tasfiyesi sonrasında kalabilecek teminatlar MKT Yönetmeliği'nin 27 nci maddesi çerçevesinde iade olunur.
(2) MKT Yönetmeliği'nin 14 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca MKT üyeliğinin üç ayı aşmamak üzere askıya alınması durumunda, ilgili üyeye bağlı hesaplardaki pozisyon ve teminatlar MKT Yönetmeliği'nin 26 ncı maddesi çerçevesinde taşınabilir.

Bilgi dağıtım ekranları

MADDE 15-

(1) ÖPP verilerine bilgi dağıtım ekranları veya gerektiğinde Takasbank'ın sağladığı uygulama ekranları vasıtası ile erişilir. Özel emirler ve bu emirler ile oluşan işlemler haricinde olmak üzere, sisteme girilen emirler ve işlemler ÖPP ekranlarına yansıtılır.
(2) Bilgi dağıtım şirketleri ve ekran kodları ile ekranlara ilişkin özellikler Takasbank tarafından duyurulur.

Kıymet takası

MADDE 16-

(1) İşleme konu kıymetin takası, aynı gün valörlü işlemlerde ödünç işleminin gerçekleştiği anda, ileri valörlü işlemlerde ise valör günü MKK nezdindeki hesaplara aktarım suretiyle yapılır.
(2) Vadesi gelen ödünç kıymet borçları Prosedürde belirlenen son borç kapama saatine kadar Takasbank tarafından sağlanan ekranlar vasıtasıyla kısmen ya da tamamen ödünç alanın MKK nezdindeki hesapları kullanılarak kapatılır. Kapama sonrası iade edilen kıymetler ödünç verenlerin MKK nezdindeki hesaplarına aktarılır.

Ödünce konu kıymetten doğan haklar

MADDE 17-

(1) Ödünce konu paylardan doğan mali haklar (bedelli, bedelsiz sermaye artırımı ve kar payı) ödünç verene aittir. Ancak ödünç veren, ödünce konu kıymet üzerindeki oy hakkını kaybeder. Sermaye azaltımı, ödüncün valör ile vadesi arasındaki bir tarihe rastlaması durumunda, sermaye azaltımı yapılan payın konu olduğu ödünç işlemlerinin adetleri, sermaye azaltımı oranında güncellenir.

Takasbank komisyonu

MADDE 18-

(1) ÖPP'de yapılan işlemler için Takasbank tarafından alınacak ücretler ile bunların tahsil zaman ve şekilleri Yönetim Kurulu'nun önerisi ve Kurul'un onayı ile yürürlüğe girer.
(2) Kurulun onayına sunulan ücret ve komisyonlara ilişkin Yönetim Kurulu kararı Kurul tarafından otuz gün içerisinde olumsuz görüş bildirilmediği takdirde yürürlüğe girer. Takasbank tarafından başvuruda sunulan bilgi ve belgelerin eksik olması veya ek bilgi, belge ve çalışmaya ihtiyaç duyulması hâlinde, Takasbank bilgilendirilerek eksikliklerin Kurulca belirlenecek süre içerisinde giderilmesi istenir. Bu takdirde, otuz günlük süre söz konusu eksik veya ek bilgi, belge ve çalışmaların Kurula sunulduğu tarihten itibaren işlemeye başlar
(3) Komisyon tutarı işlemlere taraf olan üye hesaplarından re'sen tahsil edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Teminatlara İlişkin Esaslar

İşlem teminatı ve garanti fonu katkı payı olarak kabul edilebilecek varlıklar

MADDE 19-

(1) ÖPP'de kullanılabilecek teminat türleri aşağıda belirtilmiştir.
- a) Nakit Türk Lirası
- b) Konvertibl Döviz
- c) Devlet İç Borçlanma Senedi
- ç) T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil (Eurobond)
- d) T.C. Hazinesi Varlık Kiralama Anonim Şirketi tarafından ihraç edilen kira sertifikaları,
- e) BIST 100 endeksinde bulunan pay senetleri
- f) Hisse senedi şemsiye fonu payları
- g) Borçlanma araçları şemsiye fonu payları
- ğ) Borsalarda işlem gören standartta altın
- h) İpotek teminatlı menkul kıymetler, ipoteğe dayalı menkul kıymetler, varlık teminatlı menkul kıymetler ve varlığa dayalı menkul kıymetler
- ı) Borsa İstanbul A.Ş. payları
- i) Elektronik ürün senedi
- j) T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından ihraç edilen emtia sertifikaları.

(2) Takasbank üyenin kredi değerliliği ile teminat olarak aldığı varlıkların değeri arasında var olabilecek spesifik korelasyon ilişkileri sebebiyle üye ile bağlantılı gördüğü menkul kıymet ve garantileri teminat veya garanti fonu katkı payı olarak kabul etmeyebilir veya bunların teminat ve garanti fonu katkı payı olarak kabul edilmesini sınırlandırabilir. Üyenin kredi değerliliği ile bağlantılı görülen varlıklara ilişkin teminat uygulama esasları Prosedür ile belirlenir.

(3) Takasbank tarafından teminat ve garanti fonu katkı payı olarak kabul edilen varlıkların değerlemesinde kullanılabilecek teorik fiyatlama formülleri ve yöntemleri Takasbank internet sitesinde yayınlanır.

Teminat sözleşmesi

MADDE 20-

(1) Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarının teminata konu olması durumunda, Kanun'un 47 nci maddesi uyarınca Takasbank ile Üye arasında yazılı teminat sözleşmesi yapılır.

(2) Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarını konu alan teminat sözleşmelerinde, teminatların mülkiyetinin Takasbank'a devrinin kararlaştırılması mümkündür. Teminatların mülkiyetinin devrinin kararlaştırılması halinde Takasbank, sözleşme kurulduğu anda ve teminat konusu sermaye piyasası araçlarının kanuni usullere uyarak devredilmesi sonucu mülkiyet hakkına sahip olur.

(3) Üyenin temerrüdü nedeniyle ya da ilgili mevzuat veya sözleşme hükümlerinde öngörülen nedenlerle teminatlardan Takasbank'ın alacaklarının karşılanması söz konusu olduğunda Takasbank, herhangi bir ihbar veya ihtarda bulunma, süre verme, adli veya idari merciden izin ya da onay alma, teminatın açık artırma ya da başka bir yol ile nakde çevrilmesi gibi herhangi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın, teminat konusu malvarlığını, en iyi gayreti göstererek ve en iyi fiyat üzerinden organize ve/veya tezgahüstü piyasalarda satarak satım bedelinden alacağını karşılama hakkına sahiptir. Takasbank, teminatların mülkiyetinin devralmış olması şartıyla, teminat konusu sermaye piyasası araçlarının değerini borçlunun yükümlülüklerinden mahsup etme hakkına da sahiptir.

(4) Teminatta bulunan kıymetlerden doğan haklar, teminatı verene aittir. Ancak, Takasbank ile teminat veren arasında yapılan sözleşme ile Kanun'un 47 nci maddesi çerçevesinde teminatların mülkiyetinin Takasbank'a devri kararlaştırılmışsa, teminattan doğan haklar Takasbank'a ait olur. Takasbank, yükümlülüklerin yerine getirilmesi şartıyla, vade sonunda teminatları hakları ile birlikte MKT Yönetmeliği'nin 27 nci maddesi hükümleri çerçevesinde ve üye talebi doğrultusunda iade eder.

Teminatların izlenmesi ve yönetimi

MADDE 21-

(1) ÖPP'de brüt teminatlandırma yöntemi uygulanır.

(2) Tekil müşteri pozisyonları ile ilişkili hesaplarda izlenen teminatlar, üyenin kendi portföyüne ait hesaplardan veya diğer müşteri hesaplarından kaynaklanan teminat açıklarının kapatılmasında veya temerrüdün sonlandırılmasında kullanılamaz.

(3) Kanun'un 79 uncu maddesi uyarınca Takasbank'ın, merkezi karşı taraf olarak yerine getirdiği ÖPP işlemleri nedeniyle teminat olarak aldığı malvarlığı değerleri üzerindeki hak ve yetkisi hiçbir şekilde sınırlandırılamaz. Teminat konusu mal varlığı değerleri üzerinde, Üyenin herhangi bir sebeple tasarruf yetkisinin bulunmaması Takasbank'ın iyi niyetli ayni hak iktisabına engel olmaz. Teminat konusu mal varlığı değerleri üzerinde üçüncü kişilerin istihkak ya da sınırlı ayni hak iddiaları Takasbank'a karşı ileri sürülemez.

(4) Teminat veren hakkında konkordato mühleti tanınması, konkordatosunun tasdiki, iflastan sonra konkordato mühleti tanınması, malvarlığının terki suretiyle konkordato süreci içine girmesi, uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması, iflası, iflasın ertelenmesi veya 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu çerçevesindeki takip prosedürleri ya da Kanunun tedrici tasfiye ile ilgili hükümleri Takasbank'ın teminatlar üzerindeki hak ve yetkisini hiçbir şekilde sınırlandıramaz.

(5) Teminat olarak kabul edilebilecek varlıklara ilişkin yatırma, çekme ve değiştirme usul ve esasları ile bunlara ilişkin süreler Prosedür'de belirlenir.

Nakit teminatların nemalandırılması

MADDE 22-

(1) Takasbank, hesaplarda tutulan Türk Lirası cinsinden nakit teminatların zorunlu karşılık olarak tesis edilecek kısmı düşüldükten sonra kalan tutarını, kredi riski, likidite koşulları dikkate alınarak Takasbank tarafından belirlenen limitler çerçevesinde mümkün olan en iyi koşullarla nemalandırır.
(2) Nemalandırılma sonucu elde edilen brüt nema tutarlarından, vergi ve diğer yasal yükümlülükler ile Takasbank komisyonu düşülür.
(3) Nemalandırma işlemine konu olacak Türk Lirası nakit teminat Prosedürde belirlenen saatte Takasbank ÖPP teminat hesabında bulunması halinde nemalandırmaya konu teşkil eder. Nemalandırılan Türk Lirası nakit teminatların çıkışına izin verilmez.

Teminat oranları

MADDE 23-

(1) ÖPP'de alınan pozisyonlardan kaynaklanan risklerin karşılanması amacıyla üyelerden başlangıç teminatı talep edilir. Başlangıç teminatı, üyenin temerrüde düşmesi halinde, temerrüdün ortaya çıktığı andan çözümlenmesine kadar geçen sürede Piyasa'da meydana gelebilecek fiyat değişimlerini karşılamak için başlangıçta alınır.
(2) Başlangıç teminat oranı, Takasbank tarafından asgari 1 yıllık veri seti ve % 99,0 güven düzeyi ile 2 iş günlük elde tutma süresi kullanılarak belirlenir ve piyasa şartları da gözetilerek Prosedürde belirlenen sürelerde gözden geçirilir.
(3) Takasbank, gün içi sürdürme seviyesi uygulaması yapabilir. Gün içi sürdürme seviyesine ilişkin hususlar Prosedürde belirlenir.

Teminat Tamamlama Çağrısı

MADDE 24-

(1) Teminat tutarı, bulunması gereken teminat seviyesinin altına düşen veya nakit teminat açığı bulunan üyeye teminat tamamlama çağrısı yapılır.
(2) Teminat tamamlama çağrısı, Takasbank tarafından sağlanan üye ekranlarına mesaj ve raporlama yoluyla yapılır. Teminat tamamlama çağrısının sistem aracılığı ile gönderilmesi durumunda, başkaca bir ihbar ve bildirime gerek kalmaksızın üyenin çağrıyı aldığı kabul edilir. Üyenin sorumluluğu, Takasbank tarafından yapılan teminat tamamlama çağrısının üyeye ulaştığı anda başlar.
(3) Teminat tamamlama çağrısı bulunan veya temerrüde düşmüş olan üyeler ilgili hesaplarında ancak bulunması gereken teminat değerini azaltıcı işlem yaparak ve/veya teminat yatırarak teminat tamamlama çağrısı statüsünden çıkabilirler. Türk Lirası konsantrasyon sınırındaki aşımlar dolayısıyla yapılan teminat tamamlama çağrılarının nakit olarak yatırılması gerekir.

Teminat kompozisyonu

MADDE 25-

(1) Hesaplanan toplam teminat gereksiniminin en az %30'unun Türk Lirası teminattan oluşması gerekmektedir. Teminata kabul edilecek varlıklar ve bunlara ilişkin kompozisyon limitleri için aşağıda verilen tabloda belirtilen oranlar uygulanır. Kompozisyon limitleri, yatırılmış nakit ve nakit dışı teminat bakiyelerinin toplamı üzerinden uygulanır. Takasbank Yönetim Kurulu teminat olarak kabul edilecek yeni varlıklar için kompozisyon limitleri belirlemeye veya bu Yönerge ile belirlenmiş olanlar da dahil kompozisyon limitlerinde değişiklik yapmaya yetkilidir.

(2) Alt grup limitlerinin hesaplanmasında ilgili varlık tutarının grup limiti uygulanmış toplam değerlenmiş kısmı dikkate alınır.

İşlem Teminatı Olarak Kabul Edilebilecek Varlıklar	Grup Limiti	Alt Grup Limiti (Grup Limiti Yüzdesi Olarak)
Nakit Türk Lirası	En Fazla %100	-
Konvertibl Döviz(USD/EUR/GBP)	En Fazla %70	-
Devlet İç Borçlanma Senedi	En Fazla %70	%50
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil (Eurobond)	En Fazla %70	%50
T.C. Hazinesi Varlık Kiralama A.Ş. Tarafından İhraç Edilen Kira Sertifikaları	En Fazla %70	%25
BIST 100 endeksinde bulunan pay senetleri	En Fazla %70	%75
Hisse Senedi Şemsiye Fonu Payları	En Fazla %50	%20
Borçlanma Araçları Şemsiye Fonu Payları	En Fazla %50	%20
Borsalarda İşlem Gören Standartta Altın	En Fazla %25	-
İpotek teminatlı menkul kıymetler, ipoteğe dayalı menkul kıymetler, varlık teminatlı menkul kıymetler ve varlığa dayalı menkul kıymetler	En Fazla %50	%40
Borsa İstanbul A.Ş. payları	En Fazla %50	-
Elektronik ürün senedi	En fazla %25	%20

Değerleme katsayıları

MADDE 26-

(1) Teminatlara ve garanti fonu katkı paylarına uygulanacak değerleme katsayılarının hesaplanmasında Takasbank tarafından uygun görülen parametrik, parametrik olmayan veya simülasyon tabanlı istatistiksel yöntemler kullanılır. Teminat değerleme katsayılarının belirlenmesinde, ilgili varlığın Takasbank tarafından değerlendirilen kredi riski, vadesi, olağanüstü piyasa koşullarındaki volatilitesi, likiditesi ve varsa kur riski dikkate alınır.

(2) Yapılacak hesaplamalarda kullanılacak istatistiksel güven düzeyi %99,75'den, kullanılacak likide etme süresi ise 2 iş gününden az olamaz. Hesaplamalarda kullanılacak tarihsel verinin 1 yıldan az olmaması esastır. Yeterli veya hiç tarihsel verinin bulunmadığı varlıklar için değerleme katsayıları, benzer niteliklere sahip varlıklar için hesaplanan katsayılar kıyas alınarak belirlenir. Bu çerçevede belirlenecek değerleme katsayıları, Prosedürde yer alır.

(3) Değerleme katsayıları bir yıldan fazla olmayan periyotlarda düzenli olarak gözden geçirilir. Gerekli görüldüğü durumlarda, katsayılar düzenli gözden geçirme beklenmeden güncellenerek üyelere duyurulur.
(4) Kullanılan teminat değerleme yönteminin geçerliliği Takasbank iç sistem birimlerince de kontrol edilip, yılda en az bir kez denetlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Garanti Fonuna İlişkin Esaslar

Genel esaslar

MADDE 27-

(1) Takasbank, üyelerin temerrüde düşmesi halinde oluşabilecek zararların ilgili üyelerin teminatlarını aşan kısmı için kullanılmak üzere üyelerin katkı payları ile oluşturulan bir garanti fonu kurar. MKT üyelerinin garanti fonuna katılımı zorunludur.
(2) MKT üyelerinin garanti fonu/fonları katkı payları, yatırılmış ve talep edilmesi halinde yatırılacak ilave garanti fonu katkı paylarından oluşur. Garanti Fonunun MKT Yönetmeliği, Yönerge ve Prosedür hükümleri çerçevesinde kullanılması durumunda, MKT üyelerinden yatırılmış garanti fonu katkı payı tutarını geçmemek üzere ilave katkı yatırmaları istenebilir. 1 Nisan-31 Mart tarihleri arasındaki bir yıllık dönem içinde Üyelerden en fazla dört sefer ilave katkı payı yatırmaları istenebilir. Bir seferde talep edilebilecek ilave garanti fonu katkı payı, her bir üye için, talebe mesnet teşkil eden temerrütlerin vuku bulduğu ay için hesaplanmış yatırılması gereken garanti fonu katkı payı tutarını aşamaz. İlave garanti fonu katkı payı tutarı, bir kez yatırılmış tutarın tamamı olarak veya dilimler halinde toplam yatırılmış tutarı geçmemek şartıyla birden çok kez talep edilebilir.
(3) Üyelikten ayrılma talebi Yönerge ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirdikten sonra ileten ve bu talepleri henüz Yönetim Kurulu'nca karara bağlanmamış veya MKT üyeliğinden ayrılma talebi Yönetim Kurulu tarafından kabul edilmiş, ancak yatırılmış garanti fonu katkı payının iadesi için süre verilmiş MKT üyelerinin maruz kalabileceği maksimum garanti fonu yükümlülüğü, talep tarihinde henüz çözümlenmesi devam eden bir temerrüdün mevcut olmaması halinde, talepte bulunulan ayın ilk iş günü itibarıyla güncellenen garanti fonu tutarının iki katı, aksi takdirde üç katıdır. Üyelikten ayrılma talebinin sözkonusu yükümlülüklerin yerine getirilmeden yapılması durumunda ise bu oranlar üç ve dört katı olarak uygulanır. Takasbank tarafından muhtemel garanti fonu yükümlülüklerinden kaçınmak için MKT üyeliğinden ayrıldığı veya ayrılma talebinde bulunduğu değerlendirilen kuruluşlar tekrar MKT üyeliğine kabul edilmeyebilir.
(4) Temerrüde düşen üyenin teminatları, garanti fonu katkısı ve Takasbank tarafından ÖPP'deki karşılanmış riskler için yapılan sermaye tahsisi yetersiz kalmadıkça, diğer üyelerin garanti fonu katkılarına başvurulmaz.
(5) ÖPP üyeliği sonlanan üyelerin garanti fonu katkı payının geri ödeme esasları hakkında MKT Yönetmeliği 33 üncü madde hükümleri uygulanır.
(6) Üyeler tarafından garanti fonuna yatırılacak katkı paylarının, kendi mülkiyetlerindeki varlıklardan karşılanması esastır.
(7) ÖPP garanti fonu, Takasbank tarafından temsil ve idare edilir.
(8) Garanti fonundaki varlıklar amacı dışında kullanılamaz.

Garanti fonundaki nakit teminatlarının nemalandırılması

MADDE 28-

(1) Takasbank üyeler tarafından tesis edilen nakit Türk Lirası garanti fonu katkı paylarının zorunlu karşılık olarak tesis edilecek kısmı düşüldükten sonra kalan tutarı, kredi riski, likidite koşulları dikkate alınarak Takasbank tarafından belirlenen limitler çerçevesinde mümkün olan en iyi koşullarla nemalandırır.
(2) Nemalandırılma sonucu elde edilen brüt nema tutarlarından, vergi ve diğer yasal yükümlülükler ile Takasbank komisyonu düşülür.
(3) Nemalandırma işlemine konu olacak Garanti fonundaki katkı payı tutarları, Prosedürde belirlenen saatte Takasbank ÖPP Garanti Fonu Katkı Payı hesabında bulunması halinde nemalandırmaya konu teşkil eder. Nemalandırılan Garanti fonundaki katkı payı tutarlarının çıkışına izin verilmez.

Garanti fonunun büyüklüğü ve üyelerce yapılacak katkı payı miktarı

MADDE 29-

(1) Garanti fonunun büyüklüğü en fazla ödünç borcu olan üye veya ikinci ve üçüncü en fazla ödünç borcu olan üyenin stres koşullarında birlikte temerrüdü halinde ortaya çıkacak kaynak ihtiyacından büyük olanından az olmamak üzere piyasa koşulları göz önünde bulundurularak belirlenir. Kaynak ihtiyacı üyelerin risklerinin belli bir güven düzeyinde teminatlar ile karşılanamayan bölümünden oluşur. Söz konusu risk, ödünç verilen kıymetlere ilişkin hesaplanan riske maruz değer oranı ile teminatların %100'ünü aşan kısmı arasındaki farkın üyelerin açık pozisyonları ile çarpılması suretiyle bulunan tutar kadardır. Ödünce konu kıymetlere ilişkin riske maruz değer hesaplamalarında kullanılacak asgari güven düzeyi %99,75'den, elde tutma süresi de 2 iş gününden az olamaz.
(2) Garanti fonunun büyüklüğünün elde edilmesinde, mevcut olması halinde, asgari geçmiş bir yıla ait üye bazında gerçekleşmiş olan günlük ödünç borcu (açık pozisyon) verileri kullanılır. Garanti fonunun toplam büyüklüğüne ilişkin hesaplama 3 ayı geçmemek kaydı ile yenilenerek mevcut garanti fonunun yeterliliği sınanır.
(3) Üyelerin garanti fonuna yapacakları katkı payları sabit ve taşımış oldukları riskleri ile orantılı olarak hesaplanan değişken katkı paylarından oluşur. Değişken katkı payları alt ve üst sınırlara sahip, birbirini izleyen dilimlerden oluşur. Sabit katkı payı ise olması gereken garanti fonu büyüklüğünün üye sayısına bölümü suretiyle bulunacak ortalama tutarı geçmeyecek bir seviyede belirlenir.
(4) Her bir üyenin yatırması gereken toplam garanti fonu katkı payının elde edilmesinde üyelere ait toplam ödünç borçlarının, belirlenecek bir risk katsayısı ile çarpılması suretiyle hesaplanan garanti fonu risk değeri kullanılır.
(5) Her bir üyeye ait garanti fonu yükümlülüğü, o üyeye ait hesaplanmış olan garanti fonu risk değeri garanti fonu sabit katkı payının altında ise sabit katkı payı kadar, değilse ilgili tutarın denk geldiği dilimin üst sınırı kadar olur.
(6) Üyelerin risk tutarlarının hesaplanmasında geçmişe dönük belirlenecek ve prosedürde açıklanacak zaman dilimleri içindeki ortalama ödünç tutarları kullanılır.

Garanti fonuna katkı payı olarak kabul edilebilecek kıymetler

MADDE 30-

(1) Garanti fonuna katkı payı olarak kabul edilecek varlıklar ve bunlara ilişkin kompozisyon limitleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Takasbank Yönetim Kurulu garanti fonu katkı payı olarak kabul edilecek varlıkların kompozisyon limitlerini piyasa koşullarına göre değiştirmeye ve yeni varlıklar için kompozisyon limitleri belirlemeye yetkilidir.

Garanti Fonu'na Kabul Edilebilecek Varlıklar	Grup Limiti	Alt Grup Limiti (Grup Limiti Yüzdesi Olarak)
Nakit (TL)	En Fazla %100	-
Konvertibl Döviz (USD/EUR/GBP)	En Fazla %100	-
Devlet İç Borçlanma Senedi	En Fazla %100	%50
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil (Eurobond)	En Fazla %100	%50
T.C. Hazinesi Varlık Kiralama A.Ş. Tarafından İhraç Edilen Kira Sertifikaları	En Fazla %100	%25
BIST 100 endeksinde bulunan pay senetleri	En fazla %70	%75
Hisse senedi şemsiye fonu payları	En fazla %50	%20
Borçlanma araçları şemsiye fonu payları	En fazla %50	%20
Borsalarda işlem gören standartta altın	En Fazla % 25	-
İpotek teminatlı menkul kıymetler, ipoteğe dayalı menkul kıymetler, varlık teminatlı menkul kıymetler ve varlığa dayalı menkul kıymetler	En Fazla %50	%40
Borsa İstanbul A.Ş. payları	En Fazla % 50	-
Elektronik ürün senedi	En fazla %25	%20

(2) Üyelerin garanti fonuna yatırılacak katkı paylarına uygulanacak değerleme katsayıları teminatlar ile aynı esaslar dahilinde belirlenir. Garanti Fonu katkı paylarından doğan hakların kullanım esasları ve katkı paylarına ilişkin diğer hususlar Prosedür'de belirlenir.
(3) Kompozisyon sınırları toplam yatırılmış katkı payı üzerinden hesaplanır. Alt kompozisyon sınırlarının hesaplamasında ilgili varlık tutarının toplam değerlenmiş kısmı dikkate alınır.
(4) Garanti Fonu içindeki nakit dışı varlıklar Üyenin talebi doğrultusunda değiştirilebilir.

Garanti fonu tamamlama çağrısı

MADDE 31-

(1) Üyelerin garanti fonu katkı paylarının Prosedürde belirlenen minimum seviyenin altına düştüğünde Takasbank tarafından ilgili üyelere Garanti Fonu Katkı Payı tamamlama çağrısı yapılır. Garanti Fonu Katkı Payı tamamlama çağrısı, Takasbank tarafından sağlanan üye ekranlarına mesaj ve raporlama yoluyla yapılır. Garanti Fonu Katkı Payı tamamlama çağrısının sistem aracılığı ile gönderilmesi durumunda, başkaca bir ihbar ve bildirime gerek kalmaksızın üyenin çağrıyı aldığı kabul edilir. Üyenin sorumluluğu, Takasbank tarafından yapılan Garanti Fonu Katkı Payı tamamlama çağrısının üyeye ulaştığı anda başlar. Katkı paylarının Prosedürde belirlenen sürenin sonuna kadar tamamlanması gerekir. İlgili çağrı süresi içinde yerine getirilmez ise üye temerrüde düşmüş sayılır.

ALTINCI BÖLÜM
Temerrüt

Ödünç işlemlerinin muacceliyeti ve temerrüt

MADDE 32-

(1) Vade içermeyen ödünç işlemleri dışında ödünç alanın vadeden önce, ödünç aldığı kıymeti teslim ederek ödünç işlemini sona erdirmeyi talep etme hakkı yoktur.
(2) Ödünç işlemlerinden doğan borçlar aşağıdaki durumlarda muaccel hale gelir:

a) Borcun vadesinin gelmesi,
b) Üyenin teminat tamamlama ve garanti fonu katkı payı yükümlülüğünü Prosedür'de belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirmemesi,
c) Bu Yönerge'nin 8 inci maddesi çerçevesinde üyenin mevcut yükümlülüklerinin Takasbank tarafından tasfiye edilmesinin kararlaştırılması,
ç) Ödünce konu kıymetin Tebliğ hükümleri çerçevesinde, kredili alım ve açığa satışa konu olabilecek kıymetler listesinden çıkarılması,

(3) Borcun muaccel hale geldiği tarihte, Prosedür'de belirlenen usul ve esaslara uygun olarak yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde Üye, ayrıca bir bildirimde bulunulmaksızın temerrüde düşer. Mütemerrid üyeye MKT Yönetmeliği'nin 35 inci maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca verilecek süre 3 işgününü aşamaz.

(4) Temerrüde düşen Üye, MTK Yönetmeliği 31 inci maddesi 2 nci fıkrası hükümleri çerçevesinde belirlenen temerrüt faizi oranından ve Prosedür'de belirlenen saat ve hesaplama yöntemleri çerçevesinde temerrüt faizi ödemekle yükümlüdür. Takasbank, borcun kısmen veya tamamen ifa edilmemesinden dolayı temerrüt faizini aşan bir zarara uğramışsa, bu zarar Üye tarafından tazmin edilir. Temerrüt süresince işlem komisyonu ödemesine devam edilir.

(5) Temerrüt durumunda menkul kıymetin iadesi esastır. Takasbank'ın ödünç işlemlerinde ödünç verene karşı sorumluluğu; işlem komisyonu, ödünce konu kıymeti vade tarihinde teslim, vade tarihinde teslim edilememesi halinde Prosedür'de belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde piyasadan temin edilerek iade, iadenin de mümkün olamaması halinde ise Prosedür'de belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan nakit karşılığı ve ödemenin yapılacağı güne kadar hesaplanacak olan işlem komisyonu ile sınırlıdır. Sözkonusu işlem komisyonu oranı, temerrüt döneminde Takasbank'ça ödünç alandan alınacak temerrüt faiz oranını geçemez.

(6) Takasbank; bu maddenin beşinci fıkrası hükmü çerçevesinde Takasbank tarafından ödünce konu kıymetin vadesinde ödünç verene teslim edilmesinin mümkün olmaması ve ödünç verenin talep etmesi halinde; yine vade tarihinde Prosedürde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ödünce konu kıymetin vade tarihinde hesaplanan nakit karşılığını işlem komisyonları ile birlikte ödünç verene ödemekle yükümlüdür.

(7) Ödünç alan üyenin, teminat tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmemesi nedeniyle borcun muaccel hale gelmesi durumunda Takasbank, temerrüt hükümleri çerçevesinde temerrüde neden olan ilgili hesaptaki teminatları nakde dönüştürerek, ödünce konu kıymetleri satın almak suretiyle ödünç borçlarının tamamını veya, vadesi en yakın olan ödünç borcundan başlamak kaydıyla, teminat oranı başlangıç oranına ulaşıncaya kadar ödünç borçlarını tasfiye etmek hakkını haizdir.

(8) Takasbank kendi nezdindeki, mütemerrit MKT üyesine ait varlıklar ile diğer hak ve alacaklar üzerinde takas, mahsup ve hapis hakkına sahiptir. Ancak, çoklu pozisyon hesaplarının kullanıldığı piyasa veya sermaye piyasası araçlarında sadece mütemerrit üyelerin kendi portföylerine ait pozisyonlar ve teminatlar kullanılabilir. Bu yönergenin uygulamasında her hal ve karda temerrüde düşen müşteri alt hesabı haricindeki müşterilere ait pozisyonlar ve teminatlar kullanılamaz.

(9) Ödünce konu kıymetlerin, kredili alım ve açığa satışa konu olabilecek kıymetler listesinden çıkarılması nedeniyle borcun muaccel hale gelmesi durumunda, ödünç işlemi Tebliğ'de belirlenen süreler dikkate alınarak tasfiye edilir. Ödünç alan üyenin, Prosedür'de belirlenen usuller çerçevesinde yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde temerrüt hükümleri uygulanır ve söz konusu yükümlülükler bu madde hükümleri çerçevesinde tasfiye edilir.

(10) Ödünç alan üyenin Takasbank'a olan borcunun bu maddenin ikinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen durumlar nedeniyle muaccel hale gelmesi halinde, ödünç veren üyeye vade sonuna kadar tahakkuk edecek olan ve Prosedür'de belirlenen şekilde hesaplanan komisyon tutarı ödenir. Bu durumda, ödünç alan Üye de, bahse konu komisyon tutarını Takasbank'a ödemekle yükümlüdür. Ödünç işleminin

bu maddenin ikinci fıkrasının (ç) bendi hükümleri çerçevesinde muaccel hale gelmesi durumunda ise, ödünç veren Üyeye, ödünce konu kıymetlerin iade tarihine kadar geçecek süre için komisyon ödemesi yapılır. Bu durumda da ödünç alan üye yine bahse konu komisyon tutarını ödemekle yükümlüdür.

(11) Temerrüde ilişkin bu bölümde yer alan hususların uygulamalarına ilişkin detaylar Prosedür'de belirlenir.

Temerrüt yönetimi

MADDE 33-

(1) Takasbank tarafından temerrüde düşen üye hakkında bu Yönerge'nin 32 ve 34 üncü maddeleri ile MKT Yönetmeliği'nin beşinci bölüm hükümleri uygulanır. Bu suretle karşılanamayan açıklar, MKT Yönetmeliğinin 36 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen sıralamaya göre Takasbank ve diğer üyelerin zararı olarak tanımlanır.

(2) Takasbank, MKT Yönetmeliğinin 36 ncı maddesi çerçevesinde karşılanmış risklere tahsis edilen sermayenin temerrüt nedeniyle kullanılması durumunda eksilen miktarı, bir ay içinde tamamlar. Bir yıllık sürede bu şekilde tamamlanacak tahsis edilen sermaye miktarı dönem başında belirlenen miktarı aşamaz. Eksilen sermayenin tamamlanmasına kadar geçecek bir aylık sürede tekrar temerrüt yaşanması halinde varsa tahsis edilen sermayeden arta kalan kısım kullanılır. Yetersiz kalan bölüm için temerrüde düşmemiş üyelerin garanti fonuna başvurulur. Sermayenin yeniden tamamlanması, kullanılmış garanti fonu katkı paylarının iadesini gerektirmez.

(3) Temerrüde düşen üyeden daha sonra yapılacak tahsilatlar Takasbank MKT Yönetmeliği'nin 36'ncı maddesinin 5'nci fıkrası uyarınca dağıtılır.

Garanti fonu kullanım esasları

MADDE 34-

(1) Temerrüt yönetiminde, Takasbank MKT Yönetmeliği'nin 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine kadar kullanılabilecek kaynakların yetersiz kalması ve nakit yatırılan garanti fonu katkı paylarının yetersiz kalacağı anlaşıldığında, garanti fonundaki temerrüde düşmemiş üyelere ait nakit dışı katkı payları nakde tahvil edilmeye başlanır.

(2) Garanti fonuna, ilgili temerrüdün vukuundan sonra katılan üyelerce yatırılan veya mevcut üyelerin temerrüdün vukuundan sonra aldıkları risklere karşılık yatırdıkları katkı payları, kullanılmaz.

(3) Katkı paylarına başvurulmasında en likit varlıktan başlayarak, nakde tahvil kabiliyetinin yüksekliği esas alınır. Garanti fonundaki nakit dışı teminatlardan nakde tahvil edilen ancak kullanılmayan nakit tutarlar, nakit dışı teminatları kullanılan üyelere oransal olarak iade edilir.

(4) Garanti fonuna maledilecek zararın temerrüde düşmemiş üyelere dağıtımında, üyelerin garanti fonu içindeki payları esas alınır.

(5) Üyeler temerrüt yönetimi çerçevesinde kullanılmış olan yatırılmış garanti fonu katkı payı tutarlarını, 3 iş günü içerisinde tekrar yatırmakla yükümlüdürler.

(6) Garanti fonuna maledilecek zararın fon büyüklüğünün %50'sini aşması muhtemel görüldüğünde, üyelerden taahhüt ettikleri ilave katkı paylarını yatırmaları talep edilir. Üyeler ilave katkı paylarını talepten sonra 5 işgünü içinde yatırmakla yükümlüdür.

(7) MKT Yönetmeliğinin 36'ncı maddesinin 7'nci fıkrası uyarınca karşılanmış riskler için sermaye taahhüdünde bulunulan bir yıllık dönem içinde üyelerden dört kez ilave garanti fonu katkısı talep edilebilir. Talep edilebilecek ilave garanti fonu katkı payı, her defasında her bir üye için ilgili tarihteki yatırılmış olması gereken garanti fonu katkı payı yükümlülüğünü aşamaz. Bir yıllık dönemde her bir üyenin diğer üyelerin temerrüdü nedeniyle maruz kalabilecekleri maksimum zarar, yılda dört defa

yapılabilecek ilave garanti fonu katkı payları ile sözkonusu ilave katkı payı tutarlarına esas teşkil eden yatırılmış garanti fonu büyüklüklerinin toplamını aşamaz.

(8) Temerrüt nedeniyle üyelerden talep edilen ilave garanti fonu katkı paylarının kısmen veya tamamen kullanılması halinde üyelerden garanti fonu yükümlülüklerini MKT Yönetmeliğinin 36 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca hesaplanan miktara tamamlamaları istenir. Ancak üyelerce bir yıllık dönemde diğer üyelerin temerrüdü halinde katlanacakları maksimum zarar sınırını aşan garanti fonu katkı payları dönem sonuna kadar sadece kendi temerrütleri halinde kullanılır. Yeni döneme geçilmesi ile birlikte MKT Yönetmeliği 36'ncı Maddesinin birinci fıkrasındaki zarar paylaşımı uygulamasına yukarıda belirtilen esaslar dahilinde tekrar başlanır.

YEDİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Olağanüstü durumlarda alınacak tedbirler

MADDE 35-

(1) Takasbank, ÖPP'nin işlerliği ve güvenilirliğinin olumsuz etkileneceğini öngördüğü olağanüstü durumların varlığı halinde alınacak önlemleri belirlemeye ve bu önlemleri uygulamaya yetkilidir. Söz konusu durumlarda MKT Yönetmeliği'nin 48 inci maddesi 2 nci ve 3 üncü fıkralarında yer alan tedbirlerden uygun olanlarının yanısıra işlem saatlerinin değiştirilmesi, emir iletiminin durdurulması, işlemlerin iptali, vadelerin değiştirilmesi ve diğer her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

Disiplin hükümleri

MADDE 36-

(1) Bu Yönerge'de belirlenen yükümlülüklere uymayan üyeler hakkında MTK Yönetmeliğinin yedinci bölümünde yer alan disiplin hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1-

(1) Borsa İstanbul A.Ş. payları, Borsa İstanbul A.Ş.'nin alım garantisinin devam ettiği sürece teminat olarak kabul edilir.

Yürürlük

MADDE 37-

(1) Bu Yönerge, 20/09/2019 tarih ve 380 no.lu Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilerek, Kurul onayını takiben Takasbank tarafından duyurulan tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38-

(1) Bu Yönerge hükümlerini Yönetim Kurulu yürütür.